

Geografia

1. Temari

1. La Terra i la seva representació

- 1.1 Estructura i forma de la Terra.
- 1.2 Els moviments de la Terra i les seves repercussions geogràfiques.
- 1.3 La representació de la Terra. La cartografia: un instrument imprescindible per a la geografia.
 - 1.3.1 La representació de la Terra: projeccions cartogràfiques. Sistemes de referència: coordenades geogràfiques.
 - 1.3.2 Les escales i la representació del relleu als mapes.
 - 1.3.3 Principals tipologies de mapes: mapes topogràfics, mapes de coropletes.
 - 1.3.4 Altres eines per al coneixement de la superfície de la Terra: fotografia aèria i imatges de satèl·lit.

Termes clau: *geoide, rotació, translació, equinocci, solstici, meridià, paral·lel, equador, tròpic, projecció, projecció cilíndrica, projecció cònica, projecció azimuthal, coordenades geogràfiques, longitud, latitud, escala, escala gràfica, escala numèrica, isolínia, corba de nivell (isohipsa), mapa topogràfic, mapa de coropleta, fotografia aèria vertical.*

| 1 de 4 |

2. L'atmosfera i la hidrosfera

- 2.1. Temps i clima.
- 2.2. Trets bàsics de la circulació general atmosfèrica.
- 2.3. Zonificació climàtica: les grans zones climàtiques de la Terra.
- 2.4. La hidrosfera: aigües continentals i oceàniques. El cicle de l'aigua. La relació atmosfera/hidrosfera.

Termes clau: *temps, clima, anticicló, depressió, altes pressions subtropicals, baixes pressions subpolars, àrea de vents de l'oest, climes temperats, clima equatorial, climes subtropicals, climes freds, clima mediterrani, clima oceànic, climes polars i àrtics, continentalitat, oceà, llac, albufera, corrent marítim, evaporació, precipitació, circulació superficial d'aigües*

3. La litosfera

- 3.1. Estructura i dinàmica de la litosfera.
- 3.2. El relleu: trets generals dels relleus estructurals i/o controlats per les **característiques del rocam.**
- 3.3. El relleu: descripció sumària de les principals formes de relleu controlades per factors dinàmics: costaners, fluvials i de vessant.

3.4. Relació entre clima i les formes de relleu: els principals dominis morfoclimàtics.

Termes clau: *escorça, mantell, nucli, placa continental, deriva continental, orogènia alpina, orogènia herciniana, falla, relleus plegats, serralada, depressió, sedimentació, modelat càrstic, modelat fluvial, modelat glacial, deriva litoral.*

4. Biosfera i medi ambient

4.1. La biosfera com a sistema.

4.2. Els grans dominis zonals de vegetació i la seva relació amb el clima.

4.3. Relació entre espècie humana i medi ambient. Impacte de l'activitat antròpica sobre el medi natural i els recursos. Mesures de restauració i protecció del medi ambient.

Termes clau: *ecosistema, biòtop, biocenosi, bosc equatorial, sabana, desert, vegetació mediterrània, vegetació de muntanya, pis o estatge de vegetació, vegetació oceànica, taiga, tundra, espai natural protegit, parc natural, delictes ecològic, contaminació, pluja àcida, depuració d'aigües, reciclatge.*

5. La població

5.1. Fonts per a l'estudi de la població.

5.2. Breu evolució de la població mundial en temps històrics.

5.3. Distribució de la població arreu del món.

5.4. Dinàmica de la població:

5.4.1. La dinàmica natural

5.4.2. Els moviments migratoris

5.5. L'estructura per sexe i edat de la població.

5.6. Els sectors econòmics d'activitat: classificació. Activitats de producció i de consum.

5.7. Població activa per sectors econòmics: evolució històrica.

Termes clau: *cens, cicle demogràfic antic, cicle demogràfic modern, mortalitat catastròfica, mortalitat infantil, natalitat, mortalitat, fecunditat, creixement vegetatiu o natural de la població, emigració, immigració, migració de retorn, creixement real de la població, cens, padró, població concentrada, població disseminada, piràmide de població, envelliment demogràfic, sector econòmic, sector primari, sector secundari, sector terciari.*

6. Activitat agrària i espai rural

6.1. L'espai rural. De la dominant agrícola a altres usos i aprofitaments.

6.2. Condicionants físics de l'activitat agrària.

6.3. Sistemes i paisatges agraris tradicionals i actuals.

6.4. Transformacions en l'espai agrari: rururbanització.

Termes clau: *secà, reguiu, guaret, pasturatge, conreus mediterranis, aigües territorials, aqüicultura, rururbanització, conreus mediterranis, conreus transgènics, ramaderia intensiva, ramaderia extensiva, policultiu, monoconreu.*

7. L'espai industrial i de les activitats terciàries

- 7.1. L'espai industrial.
- 7.2. Condicionants físics de l'activitat industrial. Les fonts d'energia.
- 7.3. La localització de l'activitat industrial.
- 7.4. Caracterització del sector terciari.
- 7.5. El procés de terciarització: factors explicatius.
- 7.6. Localització dels serveis.
- 7.7. L'activitat turística.
- 7.9. Les xarxes de comunicació com a articuladores del territori.

Termes clau: *activitat industrial tradicional, indústria capdavantera, reindustrialització, fonts d'energia tradicional, energies alternatives, processos de deslocalització de la producció, cadena hotelera, ocupació hotelera, ocupació extrahotelera, operador turístic, espais turístics, transports discrecionals, transports regulars, turisme de masses, turisme alternatiu, xarxes de comunicació.*

8. El fet urbà i el procés d'urbanització

- 8.1. El procés històric d'urbanització.
- 8.2. L'estructura interna de la ciutat.
 - 8.2.1. La morfologia urbana. El plànol de la ciutat.
 - 8.2.2. L'estructura funcional de la ciutat.
 - 8.2.3. La planificació urbana.
- 8.3. La xarxa urbana.
 - 8.3.1. Estructura i jerarquia dels assentaments urbans.

Termes clau: *eixample, centre històric, conurbació, districte central de negocis (CBD), nucli dormitori, perifèria urbana, àrea metropolitana, barraquisme, zonificació, polígon residencial, polígon industrial, polígon de serveis, trama urbana, trama urbana ortogonal.*

2. Bibliografia

- ALBET, A. [et al.] (2000). *Geografia general*. EDIUOC. Barcelona.
- CORBERÓ, M. V. [et al.] (1989). *Trabajar mapas*. Ed. Alhambra. Madrid.
- FARINÓS, J. (coord.) (2002). *Geografia regional d'Espanya. Una nova geografia per a la planificació i*

el desenvolupament regional. Universitat de València. València.
HAGGET, P. (1988). *Geografia. Una síntesis moderna*. Omega. Barcelona.
MÉNDEZ, R., MOLINERO, F. (1994). *Espacios y sociedades. Introducción a la geografía regional del mundo*. Ed. Ariel. Barcelona.
PUYOL, R., ESTÉBANEZ, J., MÉNDEZ, R. (1988). *Geografía humana*. Cátedra. Madrid.
ROSSELLÓ, V. M., PANAREDA, J. M., PÉREZ, A. J. (1994). *Manual de geografía física*. Universitat de València. València.
STRAHLER, A. N. (1989). *Geografía física*. Ed. Omega. Barcelona.
AUTORS DIVERSOS (1991-1995). *Geografía Universal*. Editorial 9. Barcelona. 10 vols.

3. Criteris d'avaluació

Es valorarà la comprensió dels conceptes inherents al temari, amb especial èmfasi en aquells que s'expressen com a termes clau; aquesta comprensió s'ha de plasmar en el desenvolupament de temes, l'elaboració de definicions, la utilització d'exemples pertinents, el comentari de textos, de taules estadístiques o de mapes.

4. Coordinació

Prof. Miquel Grimalt Gelabert.
Tutoria: amb cita prèvia concertada per correu electrònic.
Edifici Guillem Colom Casanovas. Despatx 42.
Tel.: 971 17 33 42.
Correu electrònic: miquel.grimalt@uib.es